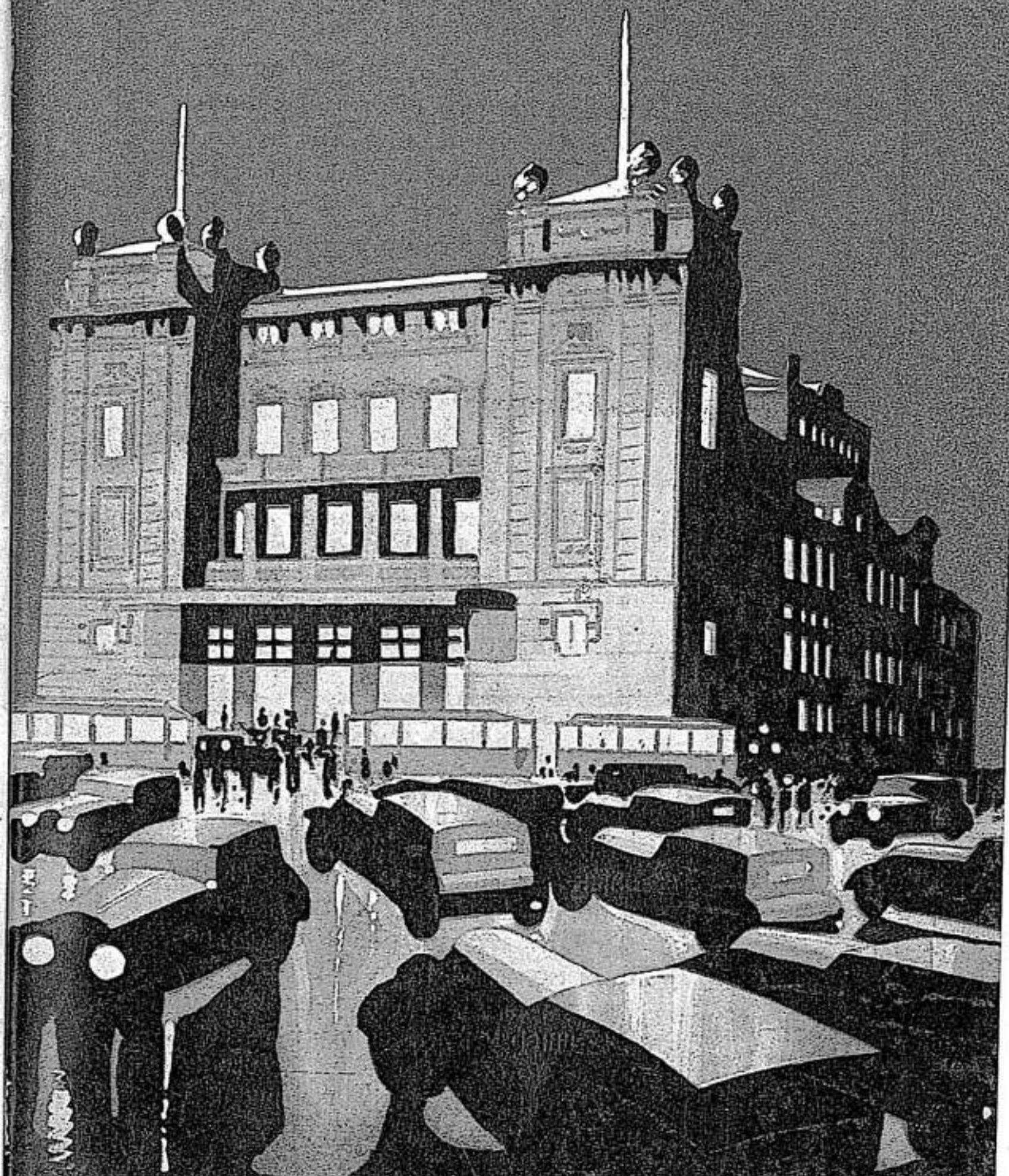

ПОДВОДНИКИТЕ

1933/34

БРОЈ 5

БЕОГРАД, 2 ОКТОБРА 1933

ЦЕНА 2 ДИН

Приспели су

- нови модели јесењих и зимских капута
- најновије тканине за јесење и зимске капуте

Свилене тканине за хаљине и поставу. Кожице. Израда капута, костима, хаљина и бунди по мери. Израда крагни и манжета од крзна. ● Велики избор модерних ручних торбица, чарапа, рукавица комбинезона и другог рубља

Ђура Јаношевић

БЕОГРАД — Палата Академије Наука

МЕТЕОР⁶⁶

„СТОВАРИШТЕ МАНИФАКТУРНЕ РОБЕ
БЕОГРАД, КНЕЗ МИХАЈЛОВА 29, ТЕЛ. 22-423

Најбогатији избор за јесењу сезону

Штофова за костиме и мантлове у најмодернијим дезенима. Свила у свима квалитетима и бојама. Готових тренчкота и мантлова као и зимских капута за даме и господу по париским моделима. Израђујемо и по мери. Правих енглеских штофова за мушка одела и иберцигер у најмодернијим дезенима. Веша мушких готовог и по мери. Велики избор завеса, тепиха, гарнитура, прекривача итд. као и платна у свим квалитетима.

Преглед
сlobodan

Куповина
необавезна

ПОЗОРИШТЕ

НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ПОЗОРИШНИ ЧАСОПИС
ИЗДАВАЧ: ГРАФ. УМЕТНИЧКИ ЗАВОД ПЛАНЕТА
УРЕДНИШТВО: БЕСГРАД, УСКОЧКА 8, ТЕЛ. 20-714

5

3 окт. 1933

ТЕМПО ПОЗОРИШНЕ ПРЕДСТАВЕ

Темпо је реализација фантазија. На позорници, на представи, од темпа комада зависи и утисак код публике. Сложеност позоришне режије нашега доба повлачи за собом и једну афабулацију, т.ј. поуку. Кошрам пише о њој данас јавно, а Хертерих је везује за проблем технике. Позоришна уметност, у последњој деценији, тежила је да се преобрази помоћу технике. Техника је директни помагач позоришном режисеру.

Али зашто Бетовенова музика не може са филмом да се поклапа у такту? Значи, два темпа не стапају се у целину. Утицај техничког духа нашега времена на бинску уметничку форму, очигледан је.

Техници је циљ да изглажда уметничку форму дела; али пре тога првобитни јој је задатак да од сировог материјала створи материјал за употребу. Тако после тога прелази на глазни циљ. Оваква читава скала позоришне технике, којом рукује режисер, само је онда у позитивном напону, ако код публике постоји за њом уметничка потреба.

Публика са своје стране припрема у себи штимунг за утисак. Интуиција и воља за изразом постоји код

ње исто тако, као и код глумца тог тренутка на позорници. Чим се те две воље сусретну — једна полазеши с ове стране рампе, друга с оне — темпо представе је погођен, и он дејствује. Ако ст то не деси, онда техника продужава хладно свој посебни пут, а публика је по страни. Можда техника у таквом случају значи и крај уметности. Иначе, у обрнутом случају не.

Публика још и данас, као и у почетку наше техничке позоришне епохе, често корача за две деценије иза времена у коме се спектакл одиграва на позорници. Приликом склапања репертоара, а с обзиром на публику, увек се то има у виду. Тражи се темпо представе, који ће да дејствује на простор гледалаца у истом тренутку и исто толико, колики је он и у техничкој инсценацији на позорници. Ритам живота откуцава у публици, а ритам послат откуцава на позорници. На основу једног и другог ритма, режисер проналази, открива и спроводи темпо представе на бини.

Публика хоће да упозна, преко садашњице, своје време.

А уметност технике на позорници

тражи израз стилу садашњице. Још ако се режисер занесе удуњен у своје време, неће бити темпа претопљеног у целину, нити може као такав свестрано да постане реализирана илузија за оба позоришна елемента, и с једне и с друге стране рампе. Форма дела, приљеног из живота, има се у својој техничкој инсценацији поклонити са уметничком формом. Онда се тек јавља при-

родни темпо представе. Али, за све ово, у данашњој техничкој позоришној епохи — ма да се већ прешло преко њене кулминације — одговоран је онај режисер, који прошиљиво и уметничком имагинацијом осећа данашњу технику тона, данашњу технику драме, данашњу технику глуме, све у односу на постојећу технику простора за гледање представе. Онда темпо диште...

НОВА ДОМАЋА СНАГА НАШЕ ОПЕРЕ

Гра Катица Јовановић

Млада гостојница Катица Јовановић, родом Српкиња из Новога Сада, несумњиво својим антажманом у нашој опери изазива живо интересовање, тим пре што је њен талент већ потврђен у иностранству на студијама.

Наша опера добија једну нову снагу у њој, јер је још при студијама на бечком конзерваторијуму, показала видног издавања од просечности. Њеном гласу је проречена на конзерваторијуму лепа и висока будућност. С тога је она извесно време била и питомица нашег позоришта. Пре годину дана она је студије и завршила са одликом и одмах је после тога гостовала у опери у Есену, која је хтела на основу њених квалификација да је задржи.

Али гда Јовановић је чезнула за својом земљом, којој треба посветити свој таленат. И данас је ту, међу нама, већ цењена, и са обезбеђеном каријером. Њан је сопран најплеменитијег тона и квалитета. Чудни топли колорит њенога гласа шење се у висине до фина звучности. Лирска боја њенога гласа иде до драмског утиска.

Она је већ у Есену, на пробном гостовању, певала видне оперске партије, и изазвала одушевљење критике и публике.

Врло осећајна, млада и школована, гра Катица Јовановић постаје лепа домаћа добит наше опере.

КАДА ЗАВИРИМО ИЗА КУЛИСА ЈАПАНСКОГ ПОЗОРИШТА

Поглед иза кулиса највећег јапанског позоришта у Токију чини утисак кошнице, у којој свако живо биће хитро и тачно извршује своју дужност.

Маска чувеног јапанског глумца Кикугоро

Традиције јапанске глуме су огромне, у истим формама данас као што су биле некада. Не само текстови драме, већ и костими, позе, гестови, све је то традиционално до најмањих ситница. Данашњи позоришни старови труде се да ни један акценат не измене, да ни један поузда шминке не прекрше у односу на далеку прошлост. Ипак се нешто изменило. Глумци у давнини игра-

ли су од пре подне до дубоко у ноћ, и то непрестано, у четири или пет комада, у шест или седам улога.

Данас, у највећем позоришту јапанске престонице, у позоришту „Кабуки-Са”, које се налази у центру градског саобраћаја Гинза, сконцентрисани су најјаче глумачке снаге. Позорница широка је 29 метара, и спада у највеће светске бине.

И данас, најбољи глумци играју од подне до дубоко у ноћ, за које се време шубљици приказују најмање четири комада — од тога два једночина — што се види увек на програму. Програм је читаво уметничко дело. Цртежи и боје на њему спадају у најграфинијије минијатуре јапанске уметности.

Главни глумци располажу огромним бројем послуге, која је око њих непрестано запослена и на услуги без поговора. Како глумци играју у току дана и шоћи у више улога, то иза сваке улоге следује глумцу топло купатило. Костими су веома скучени, и укращени; реквизита — мачеви и чаше — такође.

Данас је у Токију у моди, да се прича и диви маскирању највећег савременог глумца Кикугоро. Дванаест слугу је запослено око његовог облачења и маскирања. Кад се има у виду, да Кикугоро облачи на себе тешке костиме са фатираним фалтама, златне брокате, и да се на њему морају закопчати оромна дугмета од метала — онда се могу и замислити ужурбани људи који трче око њега, бришући непрестано знај са чела. Уз то су сви ти људи у Јапану обично у старијим годинама,

Позоришни програм у Токиу

те на тај начин са напором зарађују кору хлеба — непрестано у штрапацу око глумца.

Кад се завири иза кулиса позоришта „Кабуки-Са”, са окретном позорницом, са простором за оркестар на сасвим другим начин него у Европи, онда се тек схвата и особени напор техничког позоришног персонала.

А сваки видни и истакнути глумац има посебну гардеробу. Гардероба има предсобље у коме се увек налази послуга додељена дотичном глумцу.

Глумац Кикугоро има и свог заједничког мајстора за перике; његова је радионица такође посебна. Овај специјални мајstor перике запослен је веома много, правећи многобројне мушки и женске фризура. Јер глумац Кикугоро игра и мушки и женске улоге. Он има посебну послугу за маскирање мушки, и посебну послугу за маскирање женске улоге.

Кикугоро је велики љубимац пу-

блике, особито у извесним женским улогама. Многе фреске и минијатуре израђене су у Токиу, које Кикугора представљају у разним ролама. Многе његове слике се продају по читавом Јапану, које га представљају у овој или оној улози, или док се маскира у својој гардероби, па чак и кад се купа између чинова, да би се освежио.

Ипак, у свом приватном животу, Кикугоро, овај понос јапанске позоришне маске, врло је феш и обраузан човек, кога жене обожавају на далеком истоку...

„Брак као задруга”

Франтишек Лангер, познати чешки драмски писац, аутор комада „Камила кроз иглене уши” и „Периферја”, који су комади приказани и код нас с великим успехом, написао је нов комад под насловом „Брак као задруга”, који ће се приказати у почетку ове године у Прагу.

Нова комедија г. Момчила Милошевића

У њој има само женских улога,
[а не појављује се ни један мушкарац!]

У низу домаћих новитета који ће се играти у току ове сезоне, приказиваће се међу првима „Сунце, мора и жене” комедија од г. Момчила Милошевића. То је управо један бањски кроки, једна авантура на нашој морској плажи. Неколико дама заљубљује се, свака посебно, у једног симпатичног господина, који се никако не види, а који је ту међу њима. Сцене се развијају на сунцу, пред кабинама; атмосфера као на журу, што изазива ривалство. Међутим, тај љубљени господин је плаћеник сопственика плаже, и има за дужност да занима женске посетиоце.

Он је једна врста дискретног хохштаплера. Али и он налази себе сама. И то у слушкињи. Док све елегантне dame трче за њиме, он се заљубљује у примитивну и наивну слушкињу. Док се све dame распитују за њега преко служавке, не слутећи у чему је ствар, служавка трепти кришом од љубави према њему. Најзад се све обелодани. Служавка и лажни господин постају вереници. А служавка позива своје доскорашње милостиве госпође, у бифе, које оснивају она и њен будући муж — у заједничком животу, простосрдечно и патријархално, без снобизма и друштвених обмана.

ШТА СВЕ БИВА ЗБОГ АУТОРСКОГ ПРАВА ИЗНЕНАДНЕ КОМПЛИКАЦИЈЕ ЗБОГ НОВЕ ХАУПТМАНОВЕ ДРАМЕ

Хауптман

Герхарт Хауптман немачки драмски писац завршио је летос своју нову драму „Златна харфа“. Један примерак драме предао је једном берлинском позоришту, где је требала да буде премијера комада. Други примерак упутио је Хауптман свом старом пријатељу професору

Рајхарту, који је требао да режира комад у свом бечком Јозефштетер театру. Рајхарт је већ био ангажован за главну женску улогу Хелену Тимит и за главну мушкиу улогу Конрада Фајда.

У последњем моменту умешала се у ствар управа бечког Бург-театра, која је тражила од Хауптмана да се повери њој извођење комада. Без Рајхартовог знања почели су преговори између Хауптмана и управе Бург театра. Када је за ово дознао Рајхарт одмах је известио Хауптмана да одустаје од намере да прикаже комад у своме позоришту. Каže да је доста с његове стране што је пристао да прво извођење буде у Берлину, а не још и то да се меша у ствар и Бург сеатр.

После овог инцидента Хауптман је прекинуо преговоре с Бургтеатром, али је Рајхарт остао непопустљив. Судећи по свима знацима изгледа да је Хауптман решио да не уступи комад ни Бург театру, само да не би кварио добро пријатељство с Рајхартом. Ако овај не буде попустљив онда ће комад предати једном трећем бечком позоришту на извођење.

Завод за хем.чишћење и бојење одела

Кнежев Споменик, број 5 (Палата Риунионе)

Прима фину тоалету за dame и господу на чишћење и бојење и на највеће задовољство својих муштерија доводи у ред. Тешнице, завесе, рукавице, салонски намештај итд.

НИКОЛА ДИНИЋ

Са премијере опере „Сорочински сајам“

Червик, г. М. Јовановић и њум г. А. Трифуновић

Једна сцена из опере „Сорочински сајам“ од Мусорског. Прва опера у овој сезони примијена је врло добро од јављише и кришике.

ИВАН СТОДОЛА

ПИСАЦ „КАРИЈЕРЕ ЈОШКА ПУЧИКА“

Г. др. Иван Стодола, здравствени инспектор за средњу Словачку, са седиштем у Липтовском Светом Михаљу, стар је 45 година. Још пре рата узео је учешћа у свим националним покретима.

Г. Стодола

нацијама. У Будимпешти као студент био је председник „Словачког удружења“. Као такав има је доста прилика да долази у додир са југословенским студентима. Познао се са многим југословенским студентима медицине који су становали у познатом Текелијануму. После ослобођења био је именован за жупанијског лекара а сада је здравствени инспектор за средњу Словачку. Много је путовао по целој Европи а пре три године био је четири недеље и

у Југославији са научном екскурзијом коју је организовала здравствена секција Друштва народа из Женеве.

Литературом почeo се је др. Иван Стодола бавити после ослобођења а до сада је написао осам позоришних комада. Од њих најпознатија је комедија „Каријера“ Јошко Пучика коју приказује Народно позорите у Београду а која је до сада приказана у Братислави и у Прагу. Сада се комад преводи на немачки и естонски језик. Осим тога написао је драму из народног живота „Бачова жена“, политичку сатиру „Чај код господина сенатора“, „Краљ Сватоплук“ (за овај комад добио је аутор државну књижевну награду г. 1932, која се приликом државног празника додељује за најбоља дела која су изашла исте године), итд.

О прашкој премијери донела је сва прашка штампа врло оширене извештаје. Познати позоришни критичар Ј. Хилберт написао је у Венкову: „Комедија Каријера Јошко Пучик“, зрело позоришно дело, чија су лица напрана са савременом сигурношћу, има отсечан дијалог и сјајну одлику што се ефекат комада повећава из једног чина у други. Комад је имао на главној сцени Народног позоришта великог успеха а до сада непознати драмски писац скренуо је на себе одједном пажњу“.

Други познати прашки позоришни критичар др. Ј. Водак написао је у Чешком Слову критику преко једног стручца у којој Стодолиног Јошко Пучика упоређује у извесним моментима са Волтеровим Кандидом, Хашковим Швејком, Вернеровим Тодом оутсайдером“.

НОВИ ЉУБИЧИЦА КРЕМ

СА ХОРМОНИМА

Одличован највишом наградом и златном медаљом на Лондонској изложби.

„Законом заштићен по бр. 7416“.

Дејство хормона који су главни састав Новог „Љубичица Крема са Хормонима“ огромно је. Све што је пропало, све што је омлитавило, све што је изгубило свој сјај и еластичност, хормон поново освежавају, лице добија свеж младалачки изглед.

Само употребом „Новог Љубичица Крема са Хормонима“ сачуваћете своје лице.

Свака доза затворена је нарочитом пломбом.

**Израђује апотека
РАД. К. СТОЈИЋА**

Београд — Сарајевска 84.

PLANETA

GRAFIČKI
UMETNIČKI
ZAVOD

USKOČKA
8

TELEFON
20-714

Štamparija, Offset
štampa, Litografi-
ja, Knjigoveznica,
Cinkografija, Pa-
stirnica, Kartona-
ža, Crtačko odelj.

Ако желите добре
ви прегледајте наше
модерне штофове за одећа ибер-
циgere, капуте и униформе
нове енглеске специјалитете
великотовариште енглеских штофова
Поповић, Лазаревић,
39 Кнез Михајлова 39

Музички инструменти
ЧУВЕНИХ МАЈСТОРА
и квант чисте жице
„Hakker“

K. AJHLER
БЕОГРАД, Краља Милана улица број 28.

Gospodo!

- Moji specijalni krojevi i prvakasni francuski materijali zadovoljile potpuno sve Vaše želje
- SPECIJALNI ATELJE MIDERI I PRSLUKA

GRAZIOSA
KNEGINJE LJUBICE 8, TELEFON BROJ 28-2-28

CORSETIERE KOEN
diplomiran na akademiji DAY-DOU U PARIZU i nagrađen medaljom. KOENOV mider svojim individualnim krojem daje najmoderniju liniju tela.
Beograd, Pašićeva 2, Tel. 24-576
Filijala: Skoplje, Kralja Petra 32

Детаљна продаја по АНГРО цени

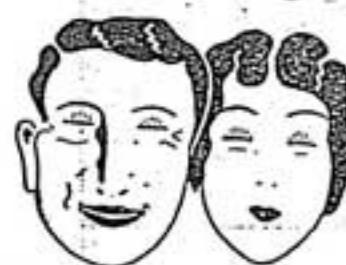
чагапе женских свилених у сјају и „Мат“. Веша женског свиленог од Шармеса, као и остале галантериске артикле за наступајућу сезону

БРАЋА НАЈМАН
Краља Петра улица бр. 26

Цемпере, пуловере и хаљине

за одрасле и дечу, у најлепшем избору
СА СРП
Фабричне цене Књег. Љубице ул. 15а Макенз. ул. 20

Moalysin

биолошки тоникум за косу, па бази холестерина и лицини, спречава опадање косе, одстрањује перут, коса поново расте. Добија се у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама.

Цена флаши 15.-, 35.-, 55.- дин.

Вечерња претстава
У среду 4 октобра 1933 године
(ПРВИ ПУТ)

Код Споменика

Каријера Јошка Пучика

Комедија у три чина. -- Написао Иван Стодола.
Превео са словачког Андреја Вербацки.

Редитељ г. Кулунцић

ЛИЦА:

Јошко Пучик, благајник Госпођа претседница Рохати, директор Госпођица Вера, чиновница	хуманог друштва „Хуманитас“ Истражни судија -- Госпођа Качичкова, претседница хуманог друштва „Белеволенција“ -- Покорна, Пучикова сестра -- -- --	г. Златковић г-ђа Е. Микулић г. Живановић г-ђа М. Поповић г. Тодоровић
Др. Голдфингер, адвокат	Др. Пик, лекар и судски стручњак	г-ђа Петровић г-ђа Хаџић г. Душановић г. Стојановић г. Н. Јовановић
Полицијски комесар	Адам, служитељ хуманог друштва „Хуманитас“	г. Божковић г. Ђ. Маринковић г. Пецовић
Први	Други	судски стражар

Петар Петровић и Беловић

Кнез Михајлова ул. број 13

Мушки шешири кошуље, крагнови кравате, рукавице, чарапе, дипеле

Лепота Вашега лица
у многоме зависи од доброга пудера. Forvil-ов 5 Fleur је особито добар пудер. Он дајеваши тену драж и младалачку свежину. у малим кутијама - свима приступачан. У свима бољим радњама и Парфимерија „ЛЕДИ“, Кнегиње Љубице улица 15.

ЕПИХЕ И ЗАВЕСЕ

Брокате, плишеве и остало за намештај
Највећи избор препоручују

МАРКО ВУЛЕТИЋ, ГАВРИЛОВИЋ И КОМО.
КНЕЗ МИХАЈЛОВА 20 - БЕОГРАД

ПРИВАТНА ЗУБНА клиника

Д-ра ЦАРИЋЕВИЋА
БЕОГРАД, Престолонаследников трг 3.
Теразије Тел. 20-458 и 24-068
Прима пацијенте целог дана
Врши дужност позоришног зубног лекара

БЕОГРАДАНКЕ!

„STEPHAN“ Чувени и познати париски кројач. салон

отворио је у Коларчевој ул. број 9. свој атеље за израду свих врста нај-модернијих и најлуксузнијих **женских тоалета**, те стално излаже своје моделе (као и у Паризу 32 Rue du Mont-thabor)

**МОЛИ
ЗА ПОСЕТУ БЕЗ ОБАВЕЗЕ**

Лифт у кући.

Полицијац - - - - - г. Силајџић
 Надзорник затвора - - - - - г. М. Стојановић
 Догађа се: ПРВИ и ТРЕЋИ ЧИН у канцеларији хуманог друштва „Хуманистас“; ДРУГИ чин у судијиној канцеларији и у истражном затвору.

Декор г. Беложанског

Одмор после I и II чина

НАЈПОПУЛАРНИЈИ ЕНГЛЕСКИ ПИСАЦ НА НАШОЈ СЦЕНИ

ПРЕД ПРЕМИЈЕРУ ДИКЕНСОВОГ
„ДАВИДА КОПЕРФИЛДА“

Велики енглески писац Чарл Дикенс спрема се на нашој позорници. Сјајни фотограф енглеских типова прошлога века, прерађиван је увек за позорницу, на којој је постизавао дирљиве ефекте, као и у романима. Дикенс је најјачи израз енглеске традиције. Саучешће и правда у његовим делима додирују општевечанску дубину. Идиличар који продира у трагику — то је Дикенс.

Премијером „Давида Коперфилда“, која се ускоро даје код нас, овалплојује се она топла душевност, над којом се дрхти кад се гледа. Дикенс је у њој провео кроз хладну енглеску маглу топлу и анђеонску чистоту младежи, која је за њега увек била као кањев цветић, који се отима од друштвене хипокризије, да се не спржи.

Он је епизоде попео до светске литературе.

Комад код нас режира г. Ракитин, који зна како су Дикенса приказивали на позорници и Художественици. Полазна му је тачка хумор, који се уздиже шездад свих времена у Дикенсовим делима.

Комад се игра у француској драматизацији, у главној улози сагдом Јубликом Бобић.

Гица Бобић

Са сваке пробе гица Бобић се враћа скоро уплакана. Признаје, да често морају прекинути пробу на не-

НОВО ОТВОРЕНА
ЦВЕЂАРСКА РАДЊА

ЕРНЕСТА КУДЕЛКЕ

БЕОГРАД, КРАЉА
МИЛАНА УЛИЦА 5

Има увек на стоваришту у великом избору природног и вештачког цвећа као букете, корпе, жардињера и свадбених букета. Цвеће у саксијама, Природни и вештачки венци

колико минута, јер се сви глумци загријну од суза. Толико су импресионирани Дикенсовом атмосфером и ефектима. Гца Бобић очекује снажан утисак код публике. Она лично преживљава скоро све моменте своје улоге са вибрацијом шерава. Особито моменте одласка малог Коперфилда од куће.

— Код нас је Дикенс доста читан и превођен, као писац чувених „Пиквика”.

Што се тиче француске драматизације, она је оценски сконцентрисала мотив, прекидајући га — после пет слика — тамо где настаје Коперфилдово дечаштво.

Како је Енглескиња Алиса Понсон прерадила у своје време такође Дикенсов оригинал у роман намењен младежи, то нам је г. Душан Богосављевић, преводилац Понсонове прераде изјавио:

— „Изенакајујуће је, да прерада Понсонове, у много краћем облику од Дикенсовог оригиналa, ништа није изгубила од оне дубине, коју осећају у роману одрасли. Толико је мало изостављено, да одрасли читалац не осећа, да је та прерада намењена омладини. Никаквих убиџајених наивности нема ни у стилу, као што се обично прави литература за младеж. Отуда се младеж у овом роману налази у великој литератури, на најнепосреднији начин. Врлина Понсонове прераде је та, што се никде не види да је „удешајана” за генерацију омладине.

Најјачи ефекти, који троцују публику, исто толико дејствују и кад се чита сам Дикенс. На пример, преудаја мајке, трозни педагошки поступци у приватној школи, и прерано дечије улажење у све тешкоће живота. Штета што је позоришно, управо технички тешко прерадити

Глумци играју шаха у својој читаоници

и други део романа. Први део је Коперфилдово детињство. Друга драма може да означи његову младост. Али први део је најдраматичнији, с обзиром на рељефно сликање дечије душе. По садржини, то је опште човечанска фотографија, која због тога никада не застарева, нити је локална, нити само на извесно време или за извесну средину. У томе је вечносг писца”...

— Француска прерада романа у драму држи се у главном предњих принципа које је поставила и Алиса Понсонова у својој преради.

Гца Јубинка Бобић добро се сећа представе „Цврчка на отчишту”, коју су Художественици давали у Београду пре више година, а која је оставила на публику дубок утисак. Због свега тога премијера „Давида Коперфилда” очекује се такође са нестриљењем и радознапошћу. Јер, већ пробе изазивају утисак!

У ДРВЕНОЈ БАРАЦИ ПОНИКЛА је ВЕЛИКА УМЕТНОСТ

Ове године Станиславски навршио је седамдесет година живота. Поводом тога Др. Јозеф Грегор, познати позоришни историчар, који је у својим студијама повукао многе синтезе о позоришним епохама широм света, написао је следеће:

„Станиславски, отац руског художественог позоришта, остао је заувек омиљен. Он је у ствари ученик немачке позоришне историје. Без овоједобног гостовања Мајнингеровца у Русији, можда се не би одушевио за свој позији велики успех. Пре пет година, после једне своје болести, телеграфски ме је позвао к себи, омотујући ми одлазак у Москву, и тако се погледао очи у

очи и са једним позоришним историчарем, кога раније није лично познавао.

Велики пријатељ класифицирања позоришне историје, Станиславски ме примио оном фасцинирајућом словенском душом, која је тако добро позната. Дискусија нам није била испуњена само датумима, бројевима сезона ни сувим податцима позоришног директора, већ ми је открио своју душу, велику и обимну, кроз коју се огледа чак трагика.

Станиславски се не даје замислити без оне здраве и нормалне везе између руске и немачке културе. Половином свог бића, уосталом, Станиславски није Рус. Његова баба

Дрвена кућица у селу Пушкино, где су се држале прве пробе Художественог позоришта

била је француска глумица, а отац му је био старо-руски елегантни човек, који је увек обожавао иностранство. Сличне наклоности удржиле су га са Немировичем-Данченком, из чега је поникла нова епоха руског позоришта.

Художествено позориште у Москви поникло је из идеје, и то најпре у једном ресторану. Реминисценције су се шириле до станове оснивача. Тек доцније, сасвим на новим принципима почињу прве пробе, које су месецима трајале. Прве пробе, са пуно одушевљења или дискретно, приређиване су најпре у селу Пушкино, под кровом једне дрвене кућице, која због тога има историјски значај. Одмах, још на првим пробама, испољила се бескрајна брига за сваку нијансу стила, тона и истине.

Доцније, није значило ништа необично, ако би се пробе за „Бранџа“ обавиле у Норвешкој, или пробе за „Отела“ на Кипру!

Прва представа у Москви дожизела је такав аллауз код публике, да код службеног света изазива све то подозрење. Претила је опасност од цензуре — највише због реализма у глуми. Прва генерација трупе, започета генијалним дилетантима, убрзо се претворила у велике уметничке таленте. Ако је Станиславски царистичкој Русији изгледао сувише „Западњак“, његова однос према Совјетима морао је бити још компликованији. Оне вечери, кад је беснила октобарска револуција на улицама, Станиславски је у позоришту давао Чехова, његову најнежнију драму о опадању руског племства. Станиславски је мислио, да ће морати представу отказати. Међутим, десило се обратно. Позориште је било препуно. Његова велика уметничка природа остала је по страни.

Револуционарне комаде, у којима се много шуца и убија, није трпео. Он је остао код Гогола и Чехова. Кад је револуција била на врхунцу, он је напустио отаџбину, да би основао своје позориште у Њу-Јорку, Лондону, Берлину или Бечу. Да пропагира преко позорнице политику, за то није имао осећања, и то је оставио своме ученику Мајерхолду.

На овај начин Станиславски је остао по страни новог времена у својој отаџбини. И кад се у њу вратио — мислио је на цео свет. Тако се десило, да је први уметник своје земље, истовремено постао и најекскузијнији уметник. Он је био и још јесте — по својој природи и духу — германски доживљај у руском мору.

Постоји извесни душевни слом у Станиславском. Велика позоришна култура европока, одређује му видно место. Али оно што је трагично у њему, то је судбина духовног до-

дира запада и истока, и трагична веза немачког и руског духа.

Ипак, без обзира на све то, Станиславски остаје на својој линији. Он игра оно што његови принципи траже. Што је најкарактеристичније, он ни данас, у својој седамдесетој години, не може да појми позориште, коме је циљ да буде меркантилно предузете! То је оно што га чини идеалним и још разумљивим...

Забрањен „Млетачки трговац“

Париска позоришна ревија „Комедија“ доноси вест да је на предлог г. Емануела Лифшица, врховног рабинера Западног Њујорка, претседник Њујоршке општине забранио даље приказивање Шекспировог „Млетачког трговца“ који је игран у једном тамошњем позоришту.

У своме предлогу врховни рабинер наводи да комад има антисемитску тенденцију, са чиме се сложио и претседник општине. Изгледа да није ни знао ко је писац „Млетачког трговца“.

**БОЈЕ, ЧЕТКИЦА,
ПЛАТНО** и све остале потребе
и прибор за **МАЛАЊЕ** на
свили, хартији, штофу, платну
и рељеф маље има у најлеп-
шем и **највећем избору**
призната

**ТРГОВИНА
БОЈА
И
ХЕМИЈСКИХ
ПРОИЗВОДА**

НДЕЉКА К. САВИЋА

БЕОГРАД
Коларчева 3. тел 23-9-08
Краља Милутина 35 тел 26-9-19

Тражите свуда само ТУ-ТОКС ТУ-ТОКС ТУ-ТОКС

**ЛЕПОТА
УДОБНОСТ
КВАЛИТЕТ**

→ **ИЗНАД СВЕГА**

СТОВАРИШЋЕ МОДЕРНЕ ОБУЋЕ

МИЛАН Т. ЛЕРО

БЕОГРАД, КНЕЗ МИХАЈЛОВА УЛИЦА 1

КРЗНО

ПАЖЊА ДАМАМА

Приспела је нова количина којица у свим бојама, цене без конкуренције, можете добити код **МИЛАНА ПЕТРОВИЋА, крзнара, Кнез Михаилоа 15 у дворишту.** Примам на оправку и фазонирање и чишћење ваше бунде, израда првокласна

„РАДИО БЕОГРАД“

је најпопуларнији часопис за радиофонију а тромесечна претплата 35 динара

С. ШАЈНЕСОНОВ

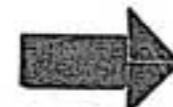
Краљев. Дворски оптичар
Београд, Теразије број 26
Телефон број 22-3-44

Једина спец. оптичарска
радња. Велики избор наочара,
цвикера и лорњона,
двогледа позоришних

ШТОФА

ЈЕСЕЊЕГ И ЗИМСКОГ

у врло великом
избору за мушка
одела и зимске
капуте, женске
костиме и мант-
лове као и кро-
јачког прибора
добила је радња:

АНАСТАС ПАВЛОВИЋ
БЕОГРАД, КРАЉА ПЕТРА 33

ЦЕНЕ ВРЛО
ПОВОЉНЕ

Ево, шта би смо били да нисмо глумци!...

Професија у животу често је лутрија, чији се главни агодитак ретко извуче. То изазива у животу по кадкада депресију, и отуда никада нико гласно и јавно не хвали своју рођену професију, већ увек мисли да је туђа срећнија.

Једино глумци, међутим, остају оптимисте до краја. У уметност се заљубљује, а не одлази са торбом на леђима, као у школу, по наговору родитеља или по закону. Родитељи припремају своју децу унапред — најмање за глуму. То је стара истинка. Али баш зато, баш због подсвесног нагона, и по инстинктивној жељи, многи наши глумци и глумице, определили су се рано за — дакле што свет значе. Без обзира што се испољава доцније у животу да се погрешило.

Чаробна реч за глумачку карије-

ру, била је најпре: скренути са правог пута! И они који су заиста скренули, постали су често велики! То је судбина, то је пролаз кроз гриумфалну капију, коју обично виде други, а онај који пролази испод ње дуго је не види. Так му други то докажу аплаузом.

На постављено питање, кад не би били оно што су, шта би највише желели да су, одговорили су нам са осмехом наши симпатични глумци. Многе је од њих одвојила у своје време велика и жарка жеља за позорницом. И у одговору на ово наше питање, њихови таленти показују најбоље да нису погрешили; а ако јесу — сами сносе одговорност; што они уосталом и сами знају.

Г. Богић каже:

— „Цео је свет позорница! Сви

SUNTOL

Течна масти за чишћење и
одржавање паркета, фар-
баног патоса, линолеума,
кожног и дрвеног наме-
штаја. Четкање непотребно. • Изванредан, трајан
сјај • Добија се: у бојима
колонијалним радњама.

ПРОИЗВОД: ХЕМИЈСКЕ ФАБРИКЕ ИМАЛИН

глуме, и то у облику разних других професија. А ми, стварни, обични глумци, глумимо бар на позорници. То је та разлика. Према томе, ја глумим друге, многобројне глумце из живота, који не признају да су то. Честитији сам од њих као глумац зато, што бар глумим — са отвореним картама!

Најзад, моја прва љубав је позорница. А прва љубав се никада не заборавља. Чак кад се и то хоће! Према свему томе, ни сам незнам шта би могао бити, да нисам „ово што сам”...

Грађа Нури Хаџић каже:

— „Волела бих да сам турист. По цео дан да се верем по планина-ма, и да уживам у дивљачкој лепоти природе.”

Г. Драгутиновић добацује о себи.

— „Да нисам глумац, опет би то постало. Ако хоћете, то је једини параметан посао, ако човек нема апетит на велике шаре!”

Грађа Грозано, у недоумци веди:

— „Волела бих да сам Рокфелерова кћи!”

Г. Мића Васић, испод ока, изјављује:

— „Рентијер, брате. То је најлепша професија.”

Грађа Каталинић, протежући се ве-ли:

— „Ништа не бих волела да будем. Желела бих само да могу много, много да спавам. По читаве дне и ноћи могла бих остати у кревету...

Г. Владета Поповић, високим тоном додаје:

— „Што се мене тиче, збиља никада о томе нисам мислио. Баш сам тенор!

Грађа Деса Дугалић, преко телефона, каже:

— „Највише бих волела да вечно штујем. И то авијоном.”

Грађа Љубинка Бобић, која се ода-ла дискретно писању новеле „Модеран отац”, додаје:

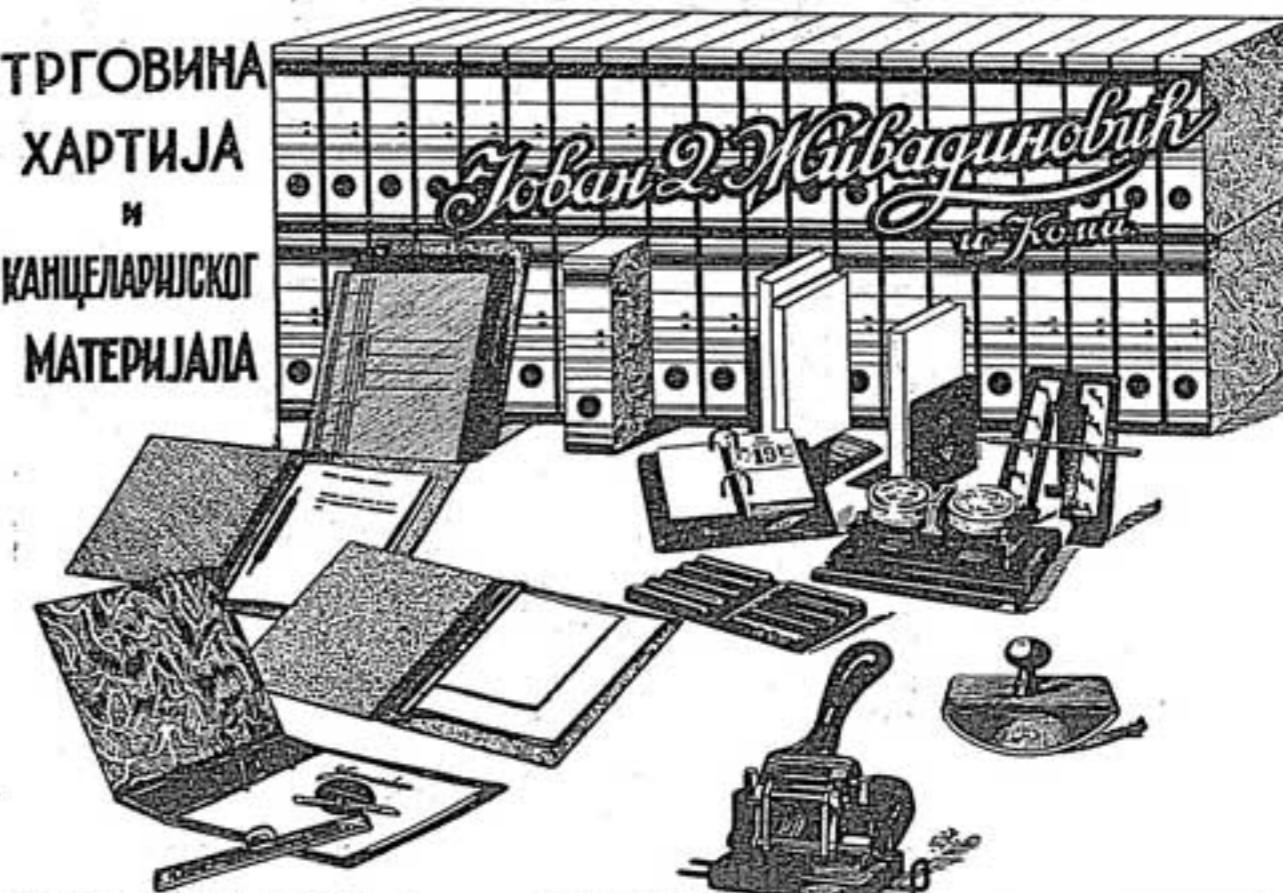
— „Да нисам глумица, имала би туде деце, јер ме она воле!”

У мимо пролазу, један бивши глумац, који је обрастао сада у дугач-ку браду, да се не би помислило да је још глумац, испрсно се, погледао у све присутне, и хукнувши, довикнуо је гласно:

— „Ма, шта раде ови, што играјуни стално туђе карактере, изгу-били своје?!...”

Смех...

ТРГОВИНА ХАРТИЈА И КАНЦЕЛАРИЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

УЗУН МИРКОВА 4
Палата Аеро Клуба

БЕОГРАД

Телеф. 24-992

● Предузеће
● за израду
● кофера и
● торбарских
● израђевина

Милан Ј. Стојановић и Ко.
БЕОГРАД, ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ТРГ (ТЕРАЗИЈЕ) 38, Т. 25064

NOVO
NOVO
NOVO
NOVO
NOVO
NOVO
NOVO
NOVO

P A L A I S D E D A N S E

old city

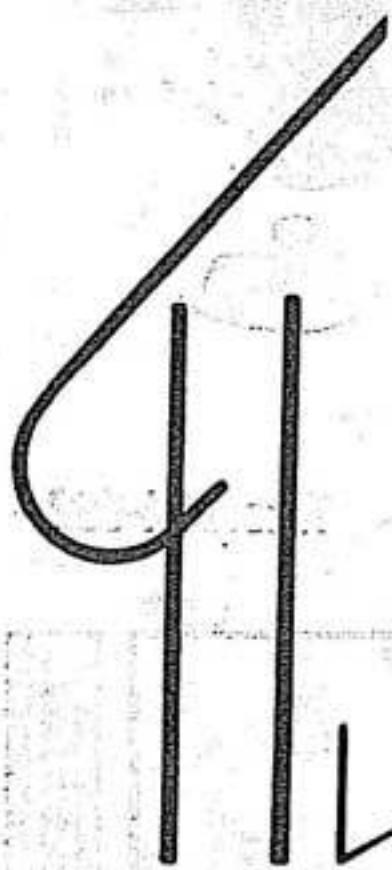
Kolarčeva (Palata Jugobanka)

Jazz-Band • Pevanje • Duett „Grunhut“
Dancing • Topla kujna • Све умерено

Хартија из фабрике Милана Вапе, Београд

Власник и уредник: Ср. Ил. Обрадовић — Штампа „Планета”, Ускокача 8

ПИЖАМЕ
од чистог вуненог
штофа украшене
jersey velour-ом
Последња париска
Креација

дин. 350

предоручује Вам
Генитимен
Модна Кућа за господу

КНЕЗ
МИХАЈЛОВА
22
тел: 27-911